

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет навчально-консультаційний
центр заочної освіти
Кафедра публічного управління та
менеджменту природоохоронної
діяльності

Бакалаврська кваліфікаційна робота

на тему: Забезпечення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах

Виконав студентка 5 року навчання
групи У- 51
напряму 6.030601 «Менеджмент»,
Рябокоть Лариса Михайлівна

Керівник к.е.н., доц.
Тюлькіна Катерина Олександрівна

Рецензент, к.е.н., доцент ОДАБА
Камбур Ольга Леонідівна

Одеса 2020

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ЕКОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет навчально-консультаційний центр заочної освіти
Кафедра публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності
Рівень вищої освіти бакалавр
Напрямок 6.030601 Менеджмент
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____

Павленко О.П.

“06” квітня 2020 року

З А В Д А Н Н Я
НА БАКАЛАВРСЬКУ КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Рябоконе Ларисі Михайлівні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Забезпечення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах

керівник роботи Тюлькіна Катерина Олександрівна, к.е.н., доц.
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від “03” квітня 2020 року №36-С

2. Строк подання студентом роботи 02 червня 2020 року
3. Вихідні дані до роботи статистичні дані, періодичні видання, наукові статті, відкриті дані онлайн-системи Youcontrol
4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Теоретичні аспекти конкурентоспроможності підприємства
2. Аналіз ринкового середовища підприємства
3. Шляхи забезпечення конкурентоспроможної діяльності ДП «Капарол Україна»

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Рис.1. Основні рівні конкурентоспроможності підприємства. Рис.2. Внутрішній конкурентний потенціал підприємства. Рис.3. Методи оцінювання конкурентоспроможності фірми. Рис.4. Динаміка виробництва ЛФМ в Україні у 2013-2018 рр., тис. т. Рис.5. Динаміка загального споживання ЛФМ в Україні у 2013-2018 рр., тис. т. Рис.6. Індекс MarketScore ДП «Капарол Україна» у 2014-2018 рр. Рис.7. Місце в секторі ДП «Капарол Україна» у 2014-2018 рр. Рис.8. Місце на ринку ДП «Капарол Україна» у 2014-2018 рр. Рис.9. Відносний приріст виручки за рік ДП «Капарол Україна», %. Рис.10. Заходи щодо забезпечення конкурентоспроможності підприємства. Табл.1. Топ-10 підприємств за критерієм виручки за КВЕД 20.30 «Виробництво фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик» в Україні. Табл.2. Топ-10 підприємств за критерієм виручки за КВЕД 20.30 «Виробництво фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик» у м.Києві та Київській області.

АНОТАЦІЯ

Тема: Забезпечення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах.

Автор: Рябоконт Лариса Михайлівна

Актуальність роботи обумовлена курсом України на інтеграцію в світову економічну систему, що потребує підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств шляхом усвідомлення їх керівниками філософій бізнесу та на підставі світового досвіду.

В роботі розглянуто теоретичні аспекти конкурентоспроможності підприємства, проведено аналіз ринкового середовища підприємства, а також запропоновані напрямки забезпечення його конкурентоспроможної діяльності.

Дипломна робота представлена в обсязі 65 сторінок, складається з 3 розділів, висновків, переліку посилань з 28 джерел.

Ключові слова: конкурентоспроможність, конкурентний потенціал, лакофарбова промисловість, ринковий скоринг, показники КРІ.

ABSTRACT

Topic: Providing of enterprise competitiveness in current conditions.

Author: Riabokon Larysa.

The relevance of diploma thesis is due to focus of Ukraine on integration into the world economic system that requires improving the competitiveness of national enterprises through the understanding their management philosophies and business based on international experience.

The thesis was considered the review of current scientific papers on enterprise competitiveness, analyzed the market environment of the enterprise and offered directions of ensuring its competitive activity.

Diploma thesis in the volume of 65 pages, consists of 3 parts, conclusions, list of references from 28 sources.

Key words: competitiveness, competitive potential, paint and varnish industry, market scoring, indicators KPI.

ЗМІСТ

Вступ.....	7
1. Теоретичні аспекти конкурентоспроможності підприємства.....	9
1.1. Сутність та зміст конкурентоспроможності підприємства	9
1.2. Конкурентний потенціал підприємства	14
1.3. Методи оцінки конкурентоспроможності підприємств	21
2. Аналіз ринкового середовища підприємства.....	28
2.1. Аналіз стану лакофарбової промисловості в Україні.....	28
2.2. Характеристика підприємства ДП «Капарол Україна»	35
2.3. Оцінка ринкової потужності ДП «Капарол Україна».....	37
3. Шляхи забезпечення конкурентоспроможної діяльності ДП «Капарол Україна».....	48
3.1. Впровадження системи показників КРІ на підприємстві.....	48
3.2. Просування товарів в мережі Internet	54
3.3. Співробітництво з професійними закладами освіти.....	58
Висновки	60
Список використаних джерел	63

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах глобалізації світової економіки конкуренція диктує нові вимоги і стандарти господарювання учасникам ринку для отримання вигідних позицій. Конкуренція створює поняття конкурентоспроможності, від рівня якого й залежатиме успіх підприємства.

Конкурентоспроможність підприємств виступає як комплексна, інтегрована характеристика їхньої діяльності, яка, відображаючи ступінь успішності функціонування підприємства на конкурентному ринку в ході збереження й розширення його ринкових позицій, передбачає здатність ефективно використовувати ресурси й отримувати за умов помірної ризику прибуток у розмірі, не нижчому за відповідний показник конкурентів, з чого випливає, що в умовах розвитку приватної власності на засоби виробництва конкуренція та конкурентне середовище – обов'язкові умови трансформації та розвитку ринкових відносин, що регулюються за допомогою складових механізму забезпечення конкурентоспроможності

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Класичними роботами з питань визначення теоретичної сутності конкурентоспроможності підприємств, конкурентних переваг товару вважаються публікації І. Ансоффа, Г. Мінцберга, М. Портера, Р. Хемела, Р. Пейса та Е. Стефана. Дослідженням конкурентоспроможності займалися українські науковці Я. Белінська, А. Воронкова, Я. Жаліло, В. Лагутін, Ю. Мануйлович, Н. Тарнавська, Т. Харчук та інші вчені. У публікаціях цих авторів досліджується сутність поняття конкурентоспроможності, її рівні та види, чинники формування та методичні підходи до оцінювання.

Метою дипломного проекту є розробка заходів щодо забезпечення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах.

Завданнями дипломного проекту є:

- розгляд теоретичних аспектів конкурентоспроможності підприємства;
- аналіз ринкового середовища підприємства;

- розробка шляхів забезпечення конкурентоспроможної діяльності ДП «Капарол Україна».

Об'єктом дослідження є виробничо-господарська діяльність підприємства ДП «Капарол Україна».

Предметом дослідження є конкурентний рівень діяльності підприємства ДП «Капарол Україна».

Вихідні дані. Були використані статистичні дані, періодичні видання, наукові статті, відкриті дані онлайн-системи Youcontrol.

У процесі дослідження було використано ряд методів – методи порівняння, системно-структурного аналізу, описово-аналітичний метод, метод аналізу та синтезу.

ВИСНОВКИ

В умовах глобалізації світової економіки конкуренція диктує нові вимоги і стандарти господарювання учасникам ринку для отримання вигідних позицій. Конкуренція створює поняття конкурентоспроможності, від рівня якого й залежатиме успіх підприємства.

Конкурентоспроможність підприємства є окремою системною категорією, яка відбиває ступінь реалізації цілей підприємства в процесі його взаємодії з факторами зовнішнього оточення.

Можна виділити чотири основні рівні конкурентоспроможності підприємств:

1. Керівництво підприємств першого рівня розглядає організацію управління як щось внутрішньо нейтральне.
2. Компанії другого рівня прагнуть до того, щоб їх підприємства повністю відповідали стандартам, встановленим їх основними конкурентами.
3. Компанії третього рівня досягають успіху в конкурентній боротьбі, завдяки не стільки функції виробництва, скільки функції управління, якості, ефективності управління і організації виробництва в найширшому сенсі.
4. Компанії четвертого рівня кидають виклик будь-якому конкуренту по всьому світу в будь-якому аспекті виробництва або управління; це підприємства світового класу.

Під конкурентним потенціалом розуміють сукупність зовнішніх і внутрішніх по відношенню до конкурентного середовища можливостей підприємства, реалізація яких створює конкурентні переваги і забезпечує стійку конкурентну позицію на ринку.

Внутрішній конкурентний потенціал підприємства є результатом сукупної дії локальних потенціалів: організаційного, фінансово-економічного, виробничого, маркетингового, кадрового, інноваційного, соціального, інформаційного.

Всі існуючі методи оцінювання конкурентоспроможності фірми можна згрупувати: матричні методи, метод переваг, метод інтегральної оцінки, структурний та функціональний методи, графічний метод, бальна оцінка конкурентоспроможності.

Аналіз стану лакофарбової промисловості в Україні показав, що лакофарбові матеріали (ЛФМ) займають важливе місце серед побутових хімічних товарів як на споживчому ринку України, так і в структурі виробництва хімічної продукції.

За офіційними даними Державної служби статистики України найбільший обсяг виробництва ЛФМ в Україні за останні 6 років на рівні 253,4 тис. т зафіксовано у 2013 році. Поступове відновлення виробництва ЛФМ виникає у 2016-2017 роках., обсяг якого досяг 216,4 тис. тонн, що на 9,2% більше порівняно з 2015 роком.

За походженням частка українських ЛФМ у загальній структурі споживання у 2013-2018 знаходилася в межах 81-89%, а частка імпортової продукції складала лише 11-19%.

Обсяг споживання ЛФМ в Україні знаходився в межах від 302,4 до 226,7 тис. т.. Спад споживання відбувся майже на 25% у 2013-2015 роках.

Об'єктом дослідження даної бакалаврської роботи було обрано ДОЧІРНЄ ПІДПРИЄМСТВО «КАПАРОЛ Україна». Розмір його статутного капіталу складає 47,3 млн.грн.

Основний вид діяльності: виробництво фарб, лаків і подібної продукції, друкарської фарби та мастик.

Бренд Caparol належить міжнародному концерну Deutsche Amphibolin Werke (Німецькі Амфіболінові Заводи - DAW SE)

Системні рішення Caparol – це фарби, емалі, лазури, хімічно-будівельні покриття, а також матеріали та технології для теплоізоляції фасадів.

Caparol - безперечний лідер у роботі зі значимими об'єктами в світі та Україні.

Аналіз конкурентного середовища показав, що найбільшим підприємством за критерієм виручки в Україні ТОВ «Виробниче підприємство «ПОЛІСАН», у якого виручка в 2018 році складала 650 млн.грн. ДП «Капарол Україна» займає 4 місце в ТОП-10 з розміром виручки 450 млн.грн.

Якщо проаналізувати підприємства за критерієм виручки у м.Києві та Київській області, то ДП «Капарол Україна» вже займає провідну позицію.

Аналіз індексу MarketScore ДП «Капарол Україна» показує, що компанія відноситься до категорії А, тобто має високий рівень фінансової потужності.

У досліджуваному періоді ДП «Капарол Україна» значно підвищила свої позиції в секторі – зі 920 позиції в 2014 році до 531 позиції в 2018 році; позиції на ринку – зі 195 позиції в 2014 році до 4 позиції в 2018 році.

Найбільший відносний приріст виручки спостерігався у компанії в 2015 році та складав 35%. В подальшому, відносний приріст виручки почав знижуватись.

Для забезпечення конкурентоспроможної діяльності підприємству рекомендується впровадити систему показників ефективності в управлінні компанією (KPI), яка підвищить ефективність роботи персоналу в середньому на 20–30%. Також для підвищення обсягу продажів підприємству рекомендується більш активніше застосовувати просування товарів в мережі Internet.

З метою популяризації використання оздоблювальних матеріалів ДП «Капарол Україна» (лакофарбових покриттів, утеплення, декоративних матеріалів або ж наливних підлог) компанії рекомендується почати співробітництво з професійними будівельними закладами освіти.

Впровадження розглянутих заходів підвищить ефективність роботи персоналу компанії, призведе до зростання обсягів продажів, підвищить імідж компанії, а відповідно й конкурентоспроможність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Портер М. Международная конкуренция. Пер. с англ. – М.: Международные отношения, 1993. – 896 с.
2. Карлоф Б. Деловая стратегия. – М. : Экономика, 2006. – 296 с.
3. Иванов Ю.Б. Конкурентоспособность предприятия в условиях формирования рыночной экономики: Монография. – Харьков, 1997. – 267 с.
4. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность организации в условиях кризиса: экономика, маркетинг, менеджмент. – М.: Издательско-книготорговый центр «Маркетинг», 2002. – 892 с.
5. Воронкова А.Е., Калюжна Н.Г., Оленко В.І. Управлінські рішення в забезпеченні конкурентоспроможності підприємства: організаційний аспект: Монографія. – Х.: ВД „ИНЖЕК”, 2008. – 512 с.
6. Синько В. Конкуренция и конкурентоспособность: основные понятия // Стандарты и качество. 2000. – №4 – С. 54-59.
7. Сіваченко І.Ю. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організації): Навч. посібник. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 186 с.
8. Шевченко О.Л. Якість і конкурентоспроможність продукції, їх місце в стратегії маркетингу // Стратегія економічного розвитку України: Наук. зб. Вип. 4 / Відп. ред. О.П. Степанов. – К.: КНЕУ, 2001. – с. 208-216.
9. Скударь Г.М. Управление конкурентоспособностью крупного акционерного общества: проблемы и решения. – К.: Наук. думка, 1999. – 496с.
- 10 Синько В. Конкуренция и конкурентоспособность: основные понятия // Стандарты и качество. 2000. – №4 – С. 54-59.
- 11 Сіваченко І.Ю. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства (організації): Навч. посібник. – Київ: ЦУЛ, 2003. – 186 с.
12. Фатхутдинов Р.А. Конкурентоспособность: экономика, стратегия, управление. – М.: ИНФРА-М, 2000. – 528 с.
13. Савицкая Г.В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия: 4-е

- изд., перераб. и доп. – Минск: Новое знание, 1999. – 688 с.
14. Балабанова Л.В. Маркетинговый аудит в системе сбыта: Моногр. /Л.В. Балабанова, А.В.Балабаниц.-Донецк: ДонГУЭТ, 2003.-188 с.
15. Балабанова Л.В. Маркетингове управління конкурентоспроможністю підприємств: стратегічний підхід: Моногр. /Л.В.Балабанова, В.В.Холод. — Донецьк: ДонДУЕТ, 2006. —294 с.
16. Загорна Т.О. Управління конкурентним потенціалом торговельної марки: Автореф. дис... канд. екон. наук. - Донецьк: ДонДУЕТ, 2005. – 19 с.
17. Должанський І. З. Управління потенціалом підприємства : навч. посібник / І. З. Должанський, Т. О. Загорна, О. О. Удалих. – К. : ЦУЛ, 2006. – 362 с.
- 18 Стратегія підприємства. Саєнко М.Г. Підручник. – Тернопіль: «Економічна думка». – 2006. – 390 с.
19. Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навчальний посібник. – К.:КНЕУ, 2006. – 527 с.
- 20 Довбуш Р.А. Управління конкурентоспроможністю підприємств: підручник / Р.А. Довбуш, А.Л. Зозуля. – Х. : Вид-во «Основа», 2003. – 250 с.
21. Азоев Г. Л. Конкуренция: анализ, стратегия и практика. М.: Центр экономики и маркетинга. 1996. — 208 с.
22. Остапенко О. Підсумки 10 років роботи АУВЛП: Перспективні шляхи розвитку для галузі ЛФМ / Олександр Остапенко. // Митний брокер. – 2019. – №1. – С.37-45.
23. Караваєв Т. Коментарі фахівців / Тарас Караваєв. // Митний брокер. – 2019. – №1. – С. 45-50.
24. Cararol – про компанію [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://www.cararol.ua/pro-kompaniju.html>.
25. Онлайн-система Youcontrol [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://youcontrol.com.ua/contractor/?id=13454633&tb=edr>.
26. Падухевич О. Доцільність використання системи мотивації на базі КРІ для підприємств агробізнесу [Електронний ресурс] / Олена Падухевич //

Uteka. – 2018. – Режим доступу до ресурсу: <https://uteka.ua/ua/publication/agro-4-raschety-s-rabotnikami-68-celesoobraznost-ispolzovaniya-sistemy-motivacii-na-baze-kpi-dlya-predpriyatij-agrobiznesa>.

27. Розміщення банерної медійної реклами [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.seotm.com/ua/services/reklama/banernaamediyua/>

28. Webbuilding – студія веб рішень [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://webbuilding.com.ua/ukr/internet-marketing/mailer/>

Висновок керівника бакалаврської кваліфікаційної роботи

Студентка Рябоконт Лариса Михайлівна поставила за мету впровадити заходи ЩОДО забезпечення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах.

Під час дослідження автором були розглянуті підходи видатних науковців до поняття «конкурентоспроможність», матеріали наукових та аналітичних статей періодичних видань, статистична інформація, а також проведений розгляд стану лакофарбової промисловості в Україні та аналіз ринкового положення підприємства ДП «Капарол Україна».

В ході виконання роботи автор показав вміння працювати з літературними джерелами, практичними матеріалами, аналізувати та систематизувати інформацію, робити висновки за отриманими результатами, достатню теоретичну та практичну підготовку.

Практична значущість роботи полягає в проведенні оцінки ринкової потужності підприємства та подальшій розробці заходів щодо забезпечення його конкурентоспроможності.

Автор додержувався завдання та календарного графіку виконання кваліфікаційної роботи. Слід відмітити, що робота студента під час її виконання заслуговує оцінки „відмінно” (90%).

У цілому бакалаврська кваліфікаційна робота відповідає завданню та вимогам, які пред'являються до оформлення та змісту, і може бути представлена до захисту, а її автор Рябоконт Лариса Михайлівна заслуговує присвоєння кваліфікації «Бакалавр з менеджменту».

Керівник роботи _____

“ _____ ” _____ 2020 року
(підпис)

Висновок кафедри, циклової комісії про бакалаврську кваліфікаційну роботу

Бакалаврська кваліфікаційна робота розглянута. Студент Рябоконт Л.М.
(прізвище та ініціали)

допускається до захисту даної роботи в Державній екзаменаційній комісії.

Завідувач кафедри публічного управління та менеджменту природоохоронної діяльності

(назва)

“ _____ ” _____ 2020 року
(підпис)

Павленко О.П.
(прізвище та ініціали)

РЕЦЕНЗІЯ

на бакалаврську кваліфікаційну роботу за темою:

«Забезпечення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах»

студентки групи У- 51 Рябокони Лариси Михайлівни

№ п/п	Розділи	Зміст, коментарій до розділу	Відмітка
1	Ознака проекту (роботи)	Реальний	Реальний
		Академічний	
2	Напрямок проекту (роботи)	Інженерний	Інженерний
		Науково-дослідний	
3	Відповідність змісту проекту назві теми	(відповідає, не відповідає)	Відповідає
4	Закінченість дослідження з теми проекту	(так, ні)	Так
5	Елементи наукової новизни	В чому вони полягають	Проведено оцінку ринкової потужності підприємства ДП «Капарол Україна» та запропоновано шляхи забезпечення його конкурентоспроможності
6	Якість оформлення кваліфікаційних робіт	Відповідність вимогам оформлення (відповідає, не відповідає)	Відповідає вимогам ДСТУ
7	Недоліки у виконанні роботи	Перелік недоліків та зауважень	Недоліки в оформленні списку використаної літератури
8	Загальна оцінка	За національною шкалою та шкалою ECTS	Відмінно (А) 90%

Заслуговує присвоєння кваліфікації «Бакалавр з менеджменту»

(пропозиції щодо присвоєння відповідної кваліфікації)

Рецензент

к.е.н., доц., доцент кафедри економіки та підприємництва ОДАБА

(підпис)

О.Л. Камбур

Підпис засвідчую

Начальник ВК ОДАБА

(підпис)

М.І. Зарицька